

Factors Affecting the Success of Healthy Space Community Development Model: A Case of Phasi Charoen District, Bangkok Metropolitan Administration

Ananyaporn Imjongjairuk^{*}, Surasit Vajirakachorn and Duchduen Bhunthumnavin

Social Development Administration, School of Social and Environmental Development,
National Institute of Development Administration, Bangkok 10240, Thailand

^{*}Corresponding author's e-mail: ananyaporn.im@gmail.com

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

อณัญพร อัมจงใจรักษ์*, สุธสิทธ์ วชิรขจร และ ดุจดเดือน พันธมนาวิน

สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10240

*อีเมล: ananyaporn.im@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม เพื่อศึกษาการดำเนินงานของชุมชน ระดับความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชากรที่อาศัยอยู่ใน 6 ชุมชนต้นแบบ เขตภาษีเจริญ จำนวน 400 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พอยท์ไบซีเรียล ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สเปียร์แมนส์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ โดยเฉพาะปัจจัยด้านสังคม ประกอบด้วย ความรู้ ภาวะผู้นำ และทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแต่ละขั้นตอน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสังคม ทั้ง 2 ปัจจัย สามารถทำนายความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะได้

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ, การพัฒนาชุมชน, ชุมชนสุขภาวะ, พื้นที่สุขภาวะ

Factors Affecting the Success of Healthy Space Community Development Model: A Case of Phasi Charoen District, Bangkok Metropolitan Administration

Ananyaporn Imjongjairuk*, Surasit Vajirakachorn and Duchduen Bhunthumnavin

Social Development Administration, School of Social and Environmental Development,
National Institute of Development Administration, Bangkok 10240, Thailand

*Corresponding author's e-mail: ananyaporn.im@gmail.com

Abstract

This research employed a mixed method approach. Objectives of the study were to study community operation, efficiency and factors affecting the success of healthy space community development model in the area of Phasi Charoen District, Bangkok Metropolitan Administration. For the quantitative approach, a questionnaire was administered to collect data from 400 samples of population living in 6 pilot communities in Phasi Charoen District. Statistical analysis dealt with frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, Point Biserial Correlation Coefficient, Spearman's Product Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression. For the qualitative approach, an in-depth interview with 10 key informants was conducted. The finding of the study revealed a high level of overall factors affecting the success of healthy space community development model, especially community factors, which included knowledge, leadership, and attitude towards community development activities. The results from stepwise multiple regression showed that individual factors and community factors could predict the success of healthy space community development model.

Keywords: Factor affecting success, Community development, Community well-being, Healthy space

บทนำ

เมื่อโอกาสจากการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้างพื้นที่ กลายเป็นความท้าทายที่กำลังคุกคามต่อปัญหาสุขภาพ กระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะคงต้องปรับกระบวนการทัศน์ และเพิ่มเส้นทางการพัฒนาให้เชื่อมโยงกับโอกาสและความท้าทายที่เกิดขึ้น ดังที่ Jackson and Kochtitzky (2010) ระบุถึง 10 ความท้าทายต่อปัญหาสุขภาพสาธารณะ โดย 4 ใน 10 เชื่อมโยงกับลักษณะพื้นที่และการออกแบบเมือง ได้แก่ การรวมกิจกรรมทางกายให้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน การรักษาความสะอาดและปกป้องสภาพแวดล้อม การคำนึงถึงสภาวะทางจิตโดยรวม และการลดความรุนแรงในสังคม ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีงานวิจัยสนับสนุนว่า หากปัญหานี้ได้ถูกจัดการด้วยการเชื่อมโยงกับการวางแผนการจัดการพื้นที่ที่ดี การจัดสิ่งแวดล้อมที่สรรค์สร้าง ที่นำไปสู่พื้นที่สุขภาวะ (Healthy Space) จะเป็นกลไกเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ส่งผลต่อการบรรเทาปัญหาข้างต้น แต่ด้วยการสรรค์สร้างพื้นที่สุขภาวะเป็นคำใหม่ที่หลายคนอาจให้ความหมายแตกต่างกันไป ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ในเบื้องต้นกำหนดนิยามของคำว่า “พื้นที่สุขภาวะ” (Healthy Space) คือ พื้นที่ที่ถูกวางแผน ออกแบบ และดำเนินการโดยตั้งใจ (Intentional Design) ทั้งพื้นที่ที่เป็นส่วนที่มนุษย์สร้าง (Build Environment) และส่วนที่เป็นธรรมชาติ (Natural Environment) โดยพื้นที่ดังกล่าวเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดีในทุกมิติ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และทางสังคมของประชาชนที่อยู่ในละแวกพื้นที่นั้น ผ่านโครงสร้างกายภาพที่สร้างขึ้น (Chancharoen & Hongkraihoet, 2012)

1. จะเห็นได้ว่า ด้วยความเป็นเมือง กระบวนทัศน์เดิม ๆ ในการพัฒนานั้นไม่สามารถนำมาใช้ได้ เนื่องจากข้อจำกัดเชิงพื้นที่ จึงต้องปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่ด้วย ซึ่งโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ (Healthy Space) เป็นโครงการนำร่องพื้นที่บริบทเมือง เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร และเป็นโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการข้อจำกัดเชิงพื้นที่บริบทเมือง ให้กลับกลายเป็นพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ ที่เอื้อประโยชน์รองรับกิจกรรม 3 ด้าน คือ 1) ด้านอาหาร 2) ด้านการออกกำลังกาย และ 3) ด้านการปรับภูมิทัศน์ เพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาวะโดยรวมของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตภาษีเจริญ จากความร่วมมือของ 54 ชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะขับเคลื่อนการดำเนินงานจนเกิดเป็นนโยบายของทางสำนักงานเขตภาษีเจริญ นำมาสู่การเกิด 10 พื้นที่ต้นแบบอันประกอบด้วย 6 ชุมชน 3 โรงเรียน และ 1 สถานประกอบการ ซึ่งนับว่าเป็นกระบวนทัศน์ใหม่ของการพัฒนาสุขภาวะของคนเมืองกรุง จึงยังไม่มีการศึกษาที่สะท้อนถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาการดำเนินงาน ระดับความสำเร็จ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของชุมชนต้นแบบในการพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า หากมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ จะทำให้ทราบถึงความสำเร็จของชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ ที่สามารถขับเคลื่อนการสร้างชุมชนสุขภาวะได้นั้น ทำได้อย่างไร เพื่อจะได้องค์ความรู้ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน และนำไปใช้ในการขับเคลื่อนชุมชนเมืองอื่นๆ ต่อไป

ชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษา ผู้วิจัยเลือกศึกษา 6 ชุมชน จาก 54 ชุมชน ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ อันได้แก่ ชุมชนเลิศสุขสม ชุมชนพูนบำเพ็ญ ชุมชนศิริรินทร์และเพื่อน ชุมชนวิจิตรสัมพันธ์ ชุมชนคลองลัดภาษี และชุมชนพื้นที่สุขภาวะหลังม.สยาม รุ่งฟ้า 36 ซึ่งทั้ง 6 ชุมชนนี้เป็นชุมชนที่เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม จนกลายเป็นต้นแบบชุมชนพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดและตัวแปรในการวิจัย ดังนี้

1.1 ตัวแปรปัญหา (Problematic Variable) ได้แก่ ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

1.2 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ประกอบด้วย

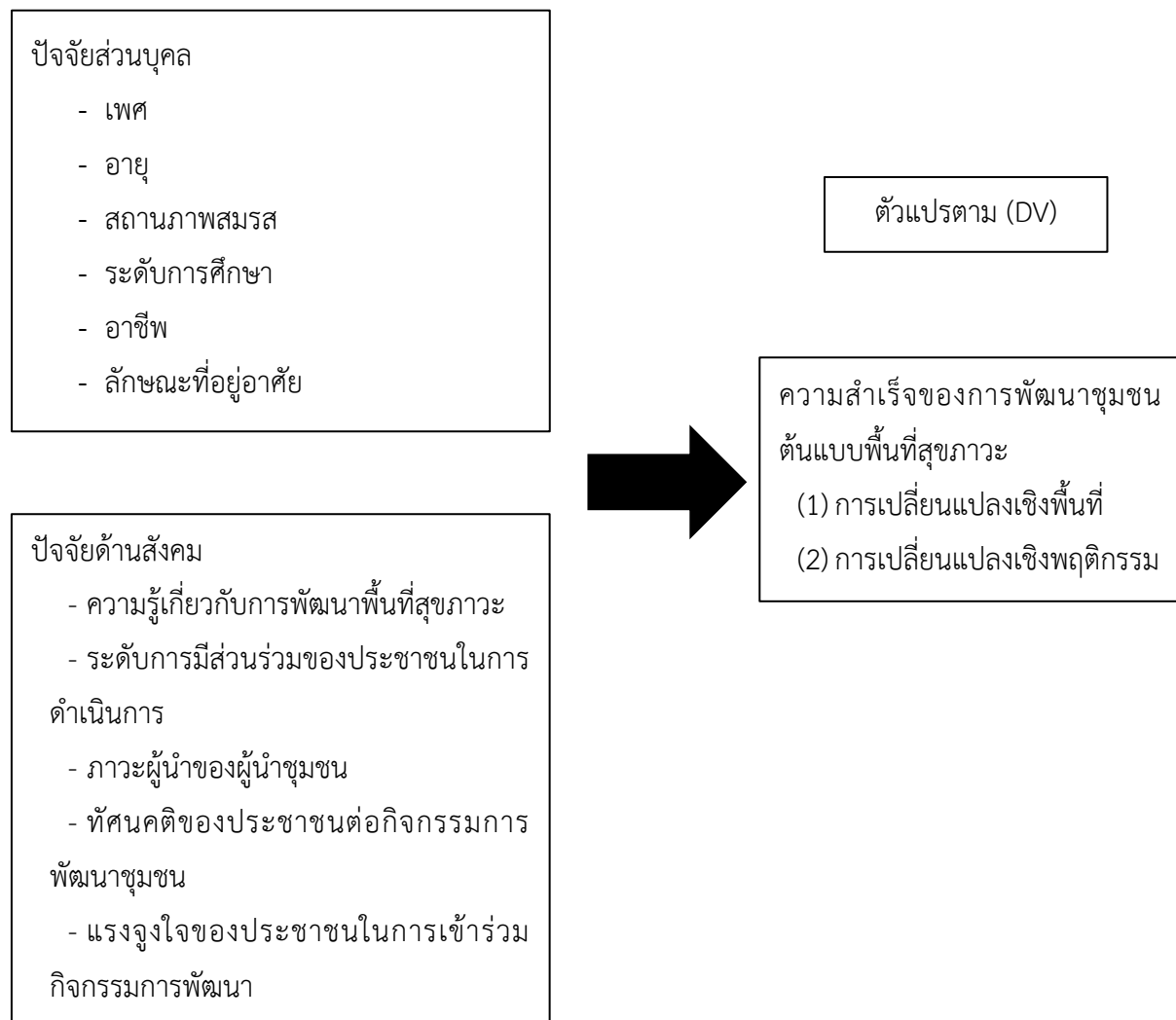
1) ปัจจัยส่วนบุคคล

- (1) เพศ
- (2) อายุ
- (3) สถานภาพสมรส
- (4) การศึกษา
- (5) อาชีพ
- (6) ลักษณะที่อยู่อาศัย

2) ปัจจัยด้านสังคม

- (1) ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ
- (2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ
- (3) ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน
- (4) ทักษะคติของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน
- (5) แรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา

1.3 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสำเร็จของการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ ซึ่งประเมินได้จาก (1) การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ และ (2) การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม จากตัวแปรดังกล่าว นำไปสู่กรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

กลุ่มประชากรเป้าหมาย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1) ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน 6 ชุมชน ต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชุมชนเลิศสุขสม ชุมชนพูนบำเพ็ญ ชุมชนศิริรินทร์และเพื่อน ชุมชนวิจิตรสัมพันธ์ ชุมชนคลองลาดภาษี และชุมชนพื้นที่สุขภาวะหลัง ม.สยาม รุ่งฟ้า 36

2) ผู้นำชุมชน นักวิจัย และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตภาษีเจริญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนั้นผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน นักวิจัยประจำศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสยาม จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตภาษีเจริญ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

1) ระดับบุคคล ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

(1) จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในแต่ละชุมชน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) คำนวณตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในชุมชนนั้น ๆ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการสุ่มตัวอย่างตามแต่ละชุมชน

ชุมชน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. ชุมชนเลิศสุขสม	802	79
2. ชุมชนพูนบำเพ็ญ	679	66
3. ชุมชนศิริรินทร์และเพื่อน	750	73
4. ชุมชนวิจิตรสัมพันธ์	435	43
5. ชุมชนคลองลาดภาษี	318	31
6. ชุมชนพื้นที่สุขภาวะ หลัง ม.สยาม รุ่งฟ้า 36	1,101	108
รวม	4,085	400

(2) การสุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสุ่มเฉพาะประชากรในพื้นที่ 6 ชุมชนต้นแบบ ได้แก่ ชุมชนเลิศสุขสม ชุมชนพูนบำเพ็ญ ชุมชนศิริรินทร์และเพื่อน ชุมชนวิจิตรสัมพันธ์ ชุมชนคลองลาดภาษี และชุมชนพื้นที่สุขภาวะหลัง ม.สยาม รุ่งฟ้า 36 ที่มีส่วนร่วมโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ โดยการเป็นคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนา หรือการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะที่จัดขึ้นในชุมชน ให้ได้จำนวนที่ต้องการ (400 คน) เพื่อให้เกิดความครอบคลุมลักษณะประชากรที่ต้องการประเมิน

(3) การกำหนดตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสุ่มเฉพาะประธานชุมชนหรือผู้นำชุมชน จาก 6 ชุมชนต้นแบบ ได้แก่ ชุมชนเลิศสุขสม ชุมชนพูนบำเพ็ญ ชุมชนศิริรินทร์และเพื่อน ชุมชนวิจิตรสัมพันธ์ ชุมชนคลองลาดภาษี และชุมชนพื้นที่สุขภาวะหลัง ม.สยาม รุ่งฟ้า 36 ชุมชนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน นักวิจัยประจำศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน

มหาวิทยาลัยสยาม (ศวพช.) จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตภาษีเจริญ จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนรับผิดชอบโดยตรงในโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ กรณีนำร่องพื้นที่บริบทเมือง เขตภาษีเจริญ และเข้าร่วมโครงการพัฒนาดังแต่แรกเริ่ม

ปัจจัยที่สะท้อนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67 โดยมีอายุ 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.3 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 57.3 มีระดับศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 24.5 มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.3 และส่วนใหญ่มีสถานะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านในที่ดินตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 57

ปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคมที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นย่อยส่วนใหญ่ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน และทัศนคติของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 0.86, 4.18 และ 3.98 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ	0.86	0.35	มาก
2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการ	3.11	1.03	ปานกลาง
3. ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน	4.18	0.75	มาก
4. ทัศนคติของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน	3.98	0.84	มาก
5. แรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา	3.57	1.00	ปานกลาง

ความสำเร็จของการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ

ปัจจัยที่สะท้อนความสำเร็จของการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่และด้านการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18 และ 3.81 ตามลำดับ) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อประเด็นปัจจัยที่สะท้อนความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะในภาพรวม

ความสำเร็จของการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่	4.18	0.67	มาก
การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม	3.81	0.78	มาก
รวม	4.01	0.75	มาก

สำหรับปัจจัยที่สะท้อนความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะด้านการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ โดยภาพรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.18) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาดและเอื้อต่อสุขภาวะที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.24) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พื้นที่สุขภาวะที่เกิดขึ้นในชุมชนเป็นพื้นที่ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส (ค่าเฉลี่ย 4.09) และปัจจัยที่สะท้อนความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะด้านการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม โดยภาพรวมด้านการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.81) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก คือ ท่านปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ภายในบ้านและบริเวณรอบบ้านให้สะอาด น่ามอง และปลอดภัยมากยิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.01) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือ ท่านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคอาหาร ที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีมากขึ้น ด้วยการปลูกผักกินเองหรือบริโภคผักปลอดสารพิษ (ค่าเฉลี่ย 3.64) ดังตารางที่ 5 และตารางที่ 6

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่ในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ

การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาดและเอื้อต่อสุขภาวะที่ดี	4.24	0.64	มาก
2. ชุมชนมีการปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ที่สวยงามและปลอดภัย	4.22	0.64	มาก
3. ชุมชนสามารถเปลี่ยนพื้นที่รกร้าง สุ่มเสี่ยงเป็นพื้นที่สุขภาวะเอื้อต่อการใช้ประโยชน์ของสมาชิกในชุมชน	4.23	0.68	มาก
4. ชุมชนสามารถเปลี่ยนแปลงพื้นที่สุ่มเสี่ยงต่อสุขภาวะให้กลับกลายเป็นพื้นที่สุขภาวะของชุมชน	4.22	0.66	มาก
5. การพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ ช่วยให้สมาชิกในชุมชนมีโอกาสบรรลุสุขภาวะที่ดี	4.18	0.63	มาก

การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
6. พื้นที่สุขภาวะที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นพื้นที่ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส	4.09	0.72	มาก
7. ชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน	4.14	0.64	มาก
8. สมาชิกชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อการออกกำลังกาย	4.16	0.68	มาก
รวม	4.18	0.67	มาก

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อประเด็นการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ

การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
1. ท่านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการขยะให้เป็นระบบด้วยการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อการมีสุขภาวะที่ดี	3.84	0.76	มาก
2. ท่านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร ที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีมากขึ้น ด้วยการปลูกผักกินเองหรือบริโภคผักปลอดสารพิษ	3.64	0.77	ปานกลาง
3. ท่านมีวิถีชีวิตที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีมากขึ้น ด้วยการเลือกอุปโภค-บริโภค สินค้าและอาหารที่สะอาด ปลอดภัย ปราศจากสารเคมี	3.80	0.70	มาก
4. ท่านปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ภายในบ้านและบริเวณรอบบ้าน ให้สะอาด น่ามอง และปลอดภัยมากยิ่งขึ้น	4.01	0.66	มาก
5. ท่านเกิดความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะของชุมชน หลังจากการเข้าร่วมเวทีประชาคม หรือกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ	3.96	0.73	มาก
6. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกาย หรือกิจกรรมนันทนาการ ที่จัดขึ้นในพื้นที่สุขภาวะของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.72	0.89	มาก
7. ท่านช่วยดูแล รักษา พื้นที่สุขภาวะของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	3.71	0.86	มาก
รวม	3.81	0.78	มาก

ปัจจัยที่สะท้อนความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม อธิบายได้ว่า คนในชุมชนเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะมากขึ้น ทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่ และคนในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม ที่นำไปสู่การบรรลุสุขภาวะที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ManeeChom (2015, p. 65) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดงหลวง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดงหลวง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ทั้งในด้านของความรู้ความเข้าใจของประชาชน ด้านบทบาทของแกนนำหมู่บ้านและภาคีการพัฒนา ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม และด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน และสอดคล้องกับการศึกษาของ Chitcharoen (2008, p. 77) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผู้นำของกลุ่มมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงที่สุด

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสังคม กับปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ ตัวแปรอายุ สถานภาพสมรส และลักษณะที่อยู่อาศัย ตัวแปรด้านสังคม ประกอบด้วยระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน ทศนคติของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และแรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่อประเด็นความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่อประเด็นความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ			
ปัจจัย	ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบรวม	การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่	การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม
ปัจจัยส่วนบุคคล			
เพศ	-0.056	-0.075	-0.023
อายุ	0.185**	0.183**	0.146**
สถานภาพสมรส	0.105*	0.063	0.125*

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่อประเด็นความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ			
ปัจจัย	ความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบรวม	การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่	การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม
ระดับการศึกษา	0.002	0.036	-0.034
อาชีพ	-0.041	-0.019	-0.054
ลักษณะที่อยู่อาศัย	-0.155**	-0.137**	-0.140**
ปัจจัยด้านสังคม			
ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ	0.086	0.163**	-0.013
ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ	0.486**	0.319**	0.553**
ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน	0.559**	0.550**	0.445**
ทัศนคติของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน	0.483**	0.420**	0.422**
แรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา	0.542**	0.383**	0.587**

หมายเหตุ: **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ

ตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน ทัศนคติของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และแรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ซึ่งสามารถรวมอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะได้ร้อยละ 51.6 ($R^2 = 0.516$) โดยภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน สามารถอธิบายความผันแปรได้สูงสุด (R^2 เพิ่ม = 0.313) รองลงมา ได้แก่ แรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ ทัศนคติของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ (R^2 เพิ่ม = 0.142, 0.024, 0.021 และ 0.017 ตามลำดับ) และทั้ง 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะในระดับสูง ($r = 0.719$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 8

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบตัวแปรอิสระที่มีความสำคัญกับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีสัมประสิทธิ์การทำนายความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน แรงจูงใจของประชาชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ ทักษะคิดของประชาชน ต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน และความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ ($\beta = 0.328, 0.231, 0.210, 0.191$ และ 0.161 ตามลำดับ) หมายความว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระเหล่านี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่สูงขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะโดยรวมดีขึ้นเช่นกัน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะโดยรวมกับปัจจัยทุกด้าน

ปัจจัย	b	beta	t	R ² เพิ่ม
ปัจจัยด้านสังคม				
ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ	1.315	0.161	4.431***	0.024
ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ	0.172	0.210	4.522***	0.017
ภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน	0.634	0.328	8.218***	0.313
ทักษะคิดของประชาชนต่อกิจกรรมการพัฒนาชุมชน	0.434	0.191	4.547***	0.021
แรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา	0.326	0.231	4.729***	0.142
Constant	2.142			
R	0.719			
R ²	0.516			
F	19.633***			

หมายเหตุ: ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ รายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน รองลงมาได้แก่ ด้านทักษะคิดของประชาชน ด้านความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ และมีด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านแรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา และด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการ

ด้านภาวะผู้นำของผู้นำชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ Chitcharoen (2008, p. 78) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของกลุ่มอาชีพ อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับเรื่องของผู้นำของกลุ่ม เพราะผู้นำของกลุ่มจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่มหรือองค์กร ผู้นำจะเป็นผู้กระตุ้นให้สมาชิกทำงานร่วมกัน ด้านทัศนคติของประชาชน สอดคล้องกับ Seema (2009, p. 130) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว พบว่า บุคลากรฯ ที่มีระดับทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพมากจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมดีกว่าบุคลากรฯ ที่มีระดับทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมสุขภาพน้อย ด้านความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ สอดคล้องกับ Ngoamoon (2015, p. 104) ที่ศึกษาปัจจัยของการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะ ด้านแรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการ สอดคล้องกับการศึกษาของ Duanchu (1994, p. 81) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะต่อการพัฒนากิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประชาชนที่อยู่บนเกาะลิบงและเกาะพัง การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากิจกรรมสาธารณสุขมูลฐานของประชาชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยทุกด้านสามารถร่วมอธิบายความผันแปรของความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ ได้ร้อยละ 51.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร” แม้ในภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อจะพบข้อสังเกตว่า ผลการศึกษารายด้านและรายข้อบางส่วนยังมีผลอยู่ในระดับปานกลาง รวมถึงผลการศึกษาที่พบปัจจัยหลายตัวที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนต้นแบบพื้นที่สุขภาวะ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอจากผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการ พบว่า ประชาชนในชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนพื้นที่สุขภาวะ การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญในชุมชน ดังนั้น ในการดำเนินการพัฒนาชุมชน ผู้นำหรือคณะทำงานพัฒนาชุมชนจะต้องสร้างสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมด้วยการบอกกล่าว ชักชวนให้เข้าร่วม หรือทำให้ประชาชนมองเห็นว่าตนจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป สิ่งสำคัญคือ การเปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสดำเนินการในการพัฒนา ควรประชาสัมพันธ์กิจกรรมการพัฒนาโดยกำหนดเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้ รวมทั้งกำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน ทั้งนี้ ชุมชนจะขับเคลื่อนการพัฒนาไปได้นั้น คนในชุมชนต้องร่วมมือกัน

2) ผลการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ประชาชนในชุมชนยังขาดแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ผู้นำหรือคณะทำงานพัฒนาชุมชน ต้องสร้างแรงจูงใจทางสังคมให้เกิดขึ้นกับประชาชน ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม เช่น ความต้องการการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ต้องการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชุมชน ต้องการพึ่งพาอาศัยผู้อื่น หรือต้องการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น โดยต้องกำหนดรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของประชาชน หรือสร้างเงื่อนไขเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมอันก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนโดยตรง

3) ในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนพื้นที่สุภาพะ ควรศึกษาบริบทของแต่ละพื้นที่อย่างเต็มรูปแบบเนื่องจากแต่ละพื้นที่มีข้อจำกัดแตกต่างกัน โดยเฉพาะระบบการบริหารจัดการของแต่ละชุมชน ซึ่งแต่ละพื้นที่นั้นต้องอาศัยคนในชุมชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

4) บทเรียนการพัฒนาพื้นที่สุภาพะบริบทเมืองนี้ จะมีประโยชน์อย่างยิ่งหากได้รับการขยายผลขยายพื้นที่ดำเนินการสู่ระดับนโยบายของกรุงเทพมหานคร ด้วยข้อเสนอที่สังเคราะห์การดำเนินงานนำร่องในเขตภาษีเจริญที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ควรมีการถอดบทเรียน การติดตามประเมินผลโครงการฯ เพื่อหาแนวทางสู่การขยายผลการดำเนินงานต่อไปยังชุมชนอื่น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะช่วงเวลา (Cross-section research) ผลวิจัยนี้เป็นการศึกษาอยู่ในช่วงระยะที่ 4 ของโครงการพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุภาพะ ปีงบประมาณ 2558 หากนำผลวิจัยไปใช้ใน ช่วงระยะเวลาอื่น ควรคำนึงถึงสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปได้ เช่น บริบทของชุมชน ผู้นำชุมชน พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน กิจกรรมการพัฒนา และการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ

2) ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้กับชุมชนอื่น ที่มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาชุมชนพื้นที่สุภาพะ เพื่อเป็นการขยายฐานองค์ความรู้ให้กว้างออกไป

3) ควรมีการศึกษาการดำเนินงานพัฒนาชุมชนพื้นที่สุภาพะ เขตภาษีเจริญ อย่างต่อเนื่อง โดยควรทำการศึกษาในระยะยาว เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม รวมถึงการรักษาไว้ซึ่งพื้นที่สุภาพะของชุมชน

References

- Chancharoen, K., & Hongkraihoet, N. (2012). *rao č̣a ruām sāṅ phāsīč̣harōēn phūnthī suk phāwa suk phāwa thī dī thī phāsīč̣harōēn* [Together we creating Phasi Charoen, Good Healthy Space at Phasi Charoen]. Bangkok: Research Center for Community Development, Siam University.
- Chancharoen, K. (2017). *sēnthāṅ kānphatthana phūnthī suk phāwa khēt mūāṅ* [The Long and Winding Road to a Healthy Space Development in an Urban Area.]. Bangkok: Research Center for Community Development, Siam University.
- Chitcharoen, C. (2008). *patchai thī song phon tō khwāmsamret khōṅ khōṅkān nung tambon nung phalittaphan khōṅ klum ‘āchīp ‘āmphōē mūāṅ č̣hangwat prachuāp khīrī khan* [Factors Affecting the Achievement of One Tambon One Product by the Occupation Group in Amphour Muang, Prachuab Khiri Khan Province.] (Master's thesis). Bangkok Thailand: Phranakhon Rajabhat University.
- Duanchu, V. (1994). *kānmī suānuām khōṅ prachāchon thī ‘āsai yū bon kō tō kānphatthana kitchakam sāthāranasuk mūnlathān : kānsuksā priāpthiāp rawāṅ prachāchon thī yū bon kō libong læ kophangan*. [People participation toward primary healthy care development: the comparison between people who live in Libong Island and Phangan Island.] (Master's thesis). Bangkok Thailand: National Institute of Development Administration.
- Jackson, R.J., & Kochtitzkz, C. (2010). *Creating A Healthy Environment: The Impact of the Built Environment on Public Health*. U.S.: Department of Health and Human Services.
- Kaiyawan, Y. (2003). *sathiti phūā kānwichai* [Statistic for Research]. Bangkok: Bangkok Supplementary Media Center.
- ManeeChom, C. (2015). *patchai thī song phon tō khwāmsamret nai kānphatthana chumchon tām nāō pratyā sēthakit phōphiāṅ khōṅ chumchon bān khōk phrai tambon thap rāt ‘āmphōē tā phrayā č̣hangwatsakāō* [Factors Affecting the Success of Community Development based on Sufficient Economy of Ban-Khok-Pai, Tab-Rab Subdistrict, Tapraya District, Sakaeo Province.] (Master's thesis). Chonburi Thailand: Burapha University.
- Ngoamoon, S. (2015). *patchai khōṅ kānmī suānuām khōṅ phū nam chumchon nai kānphatthana phūnthī sāṅsan phūā suk phāwa khēt phāsī č̣harōēn Krung Thēp*

Mahā Nakhōn [Factors of Community Leader's Participation in Healthy Space Development Project, Phasi Charoen District, Bangkok Metropolis.] (Master's Thematic Paper). Bangkok, Thailand: Siam University.

- Phanwattana, P. (2017). *patchai thī song phon tō prasitthiphon kān patibat ngān khōng phanakngān sōpsūan ying nai phūnthī nakhōnbān* [Factors affecting of work effectiveness of inquiry female police official in Bangkok Metropolitan.] *Journal of Social Science, Walailak University*, 10(1), 137-163.
- Seema, J. (2009). *patchai thī mī phon tō phruttkam songsoēm sukkhaphāp khōng bukkhalākōn sathāranasuk chāngwatsakæō* [Factors Affecting Healthy Promoting Behavior among Health Personal of Sakaeo Provice.] (Master's thesis). Bangkok Thailand: National Institute of Development Administration.
- Vajirakachorn, S., & Anuwong, K. (2018). *patchai thī mī phon tō prasitthiphāp khōng chaonāthī wikhroṇ nayobāi læ phān khōng nuai kān pokkhrōng sūan thōngthin nai kānchat tham phān phatthana* [Factors Affected the Efficiency of Local Government's Policy Analysis and Planning Official on Development Plan Formulation.]. School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration.